

Передплата

на «РУСЛАНА» виносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Програма опозиційних Німців.

(Дальше.)

III.

Третя часть програми містить подрібні основи для поодиноких країв, поділених на групи. Характеристична є та обставина, що про Галичину і Дальмацію в сім розділі нема навіть згадки, отже автори програми уважають ці краї зовсім вилученими і полишеними собі самим, взглядно дотичній соймовій більшості. Не маємо наміру обговорювати подрібно сих постанов, а зробимо лише кілька заміток.

До першої групи, котру автори програми уважають на скрізь німецькою, (горішна Австрія, Сольногород і Форарльберг) зачислена також долішна Австрія, хоч в ній є значні і громадні оселі чеські і словацкі і хоч Відень також виказує значне число чеської людности, не згадуючи вже про иньші там поселені ненімецькі народности. Над тими славянськими (чеськими і словацкими) оселями переходять автори програми просто до дневного порядку, начеб їх там зовсім не було.

В Чехії (2-га група) домагають ся автори програми знесеня язикових розпорядків і нового уладженя язикових постанов. Для обезпеченя німецького населеня домагають ся они національного розмеженя, однак тут впадають в неосущимі суперечности, домагаючи ся сего розмеженя на основі сучасного житла. Як довго існує запоручена основними законами свобода переселюваня осіб, таке розмежене не дасть ся на довгий час удержати. Крім того забувають автори програми о тім, що національне розмежене мусить природно розвивати ся під впли-

вом економічних обставин. Покинувши раз основу справедливої рівноправности, впадають автори програми безнастанно в різних постановах в суперечности; так н. пр. між иньшими справу шкіль для меньшостей в Чехії инакше уладжують а инакше в Моравії.

В Моравії домагають ся в суперечности з етнографічними відносинами виключно німецького університу і змагають до устрою окремої язикової області німецької.

В Країні, де лише є невеличка чистонімецька область Кочеве, а Любляна виказує ледви третину німецького населеня, домагають ся автори програми рівномірного увзглядненя обидвох язиків краєвих в кождім напрямі.

Укладаючи свої домаганя після поодиноких країв, з котрих кождий уважають яко цілість, відступають від тої засади в Стирії і конструують з неї дві області але й в полудневій області з Мариборгом і Цілеєю застерігають для німецького населеня повне верховодство.

Каринтия вже зовсім позбавлена всякої тіни рівноправности, бо застереженя там пороблені усувають просто словінський язик навіть з судівництва, що є безвзглядно неможливе.

Так само зовсім неможливе є становище авторів програми що до Шлезка, всюди проявляє ся найскравіша несправедливість і змагане удержати для німецького населеня упривилейовану верховладу над меньшевартними славянськими народностями.

Навіть в Тиролю бажають автори програми для німецького елементу в полудневій часті (Трентіно), забезпечити начеби

передові сторожі, хоч очевидно раді би для своїх верховладних забаганок приєднати прихильність і піддержку з боку австрійських Італійців.

Ляконічний уступ про австрійське По море дуже виразно вказує на те, що в уяві авторів програми снує ся великогерманська ідея, для котрої здійсненя раді-б они утворити твердиню в Триесті і аж тамтуди понести німецьку культуру.

Найскравішим доказом, як у авторів програми затерло ся всяке почуте справедливости і рівноправности, є уступ про Буковину, котру они все вважали і вважають якоюсь німецькою маржією східною і на будуче домагають ся обезпеченя німецької самовлади в судівництві, адміністрації і шкільництві.

Як небудь ся програма опозиційних Німців, списана під впливом Шенерерівського духа, містить в собі багато неможливого, суперечного і нездійснимого, сторонництва правиці беруть се під обраду і виявлять про ню свою думку взагалі і кожде з осібна про відносини дотичних країв. Рускі послы мають також заняти відповідне становище в інтересі руского населеня в Галичині і Буковині. На день 6-го червця запрошені вже знов члени виконуючого виділу правиці до Відня, а предметом наради буде окрім загального політичного положеня також і програма опозиційних Німців. Там рішити ся, чи виділ узнасть потребу і спроможність вийти на тій основі в переговори з опозиційними Німцями, чи ні, а нема сумніву, що в случаю таких переговорів правительство мусіло би прийняти на себе посередництво. Добуток тих переговорів показав би, чи є спроможність за-

Лист з подорожи.

Карльсбад 27. мая 1899 р.

По дорозі до Карльсбаду поступив я також на пару днів до Праги, щоби придивити ся духовому житю Чехів, котре сконцентрувало ся в тім місті. Сама Прага викликає на чужинці, що перший раз заїхав до неї, вражінє великого європейского міста і описуючи єго не сталоби мені на тоє часу а може і знаня, бо єго оглянув я побіжно. Про тоє не буду описувати ані історичного Градчина з королівским замком та прекрасною в готичнім стилу побудованою катедрою, прикрашеною розличного рода фресками та прикрасами; не возьмусь за описанє королівських та княжих гробів, що знаходять ся в тій святині; — не хочу згадувати про золоту домовину в котрій Чехи зложили тілні останки покровителя Чехії св. Вацлава; — тільки повторю за Чехами се, що Прага перед 25 літами була майже наскрізь німецьким містом так як нині Карльсбад, Егер та др. міста півночної Чехії. Безпереставній та невиспучій праці чеських патріотів удало ся доказати того, що нині в тім місті рідко де почуєш німецьке слово. Ба що більше, коли я до Праги заїхав та зачав яко чужинець розпитувати ся в німецькій мові про хожих о потрібну для мене улицу, мене не хотіли розуміти і говорили по чезки. Незважаючи Чеської мови на стілько, щоби нею владати, я заговорив по руски, добряга Чех усміхнув ся, повеселів, подобрів, озвав ся »уу малорос« і вже

єго услужности не було кінця. При тім згадаю і се, що хотяй я небув одітий в нашу галицьку спеціальність чоботи з паленими тяжкими холявами, чеські святиники уже в Оломуці пізнали мене по довгим одязі яко галицького руского святиника і на кождім місци витали мене сердечно і дружно. Не так поводити ся Німці; у них я за примітив якусь ароганцію, шореткість та нечемність до того ступеня, що Німцєви всюди я мусів зійти з дороги, а навіть в залізничім возі від него усунути ся.

При помочи знакомого всім Русинам п. Фр. Ржегоржа я взяв ся оглядати чеський краєвий музей з прекрасною бібліотекою, де др. Зіберт показав мені величезні полиці уставлені при одній стіні заповнені самими книжками списаними в нашій мові. Яке солодке вражінє зробила на мені книжка руска на чужині, сего описати годі! Пан Фр. Ржегорж зібрав все, що тільки у нас в Галичині і Україні вийшло в нашій мові в тім століттю, не зважаючи навіть на тоє чи оно писане нашою живою мовою чи мовою рекрутчиною. Я стрітив в чеській бібліотеці такі дрібниці як цінники »Народної Торговлі« у Львові, цінники насівя Теофіля Луцкого та др. але були тамка вельми цінні річи: як пастирські посланія єпископів наших Снігурського, Левицького, Яхимовича та др. В загалі ми повинні бути вдячні п. Ржегоржови, що він подбав щиро о тоє, щоби світ славянський не забув про Русинів але щоби розвідав ся, що жие на світі закріпощена славянська нація. Сам др.

Зіберт сказав до мене, що він первістно на малорускі виданя призначив тільки одну полицку, опісля зчудував ся, коли той відділ зачав чим раз більшати та більшати, нині же перевиснив своїм числом декотрі відділи других славянських народів, ба навіть для відділу »Ruthenica« наміряє др. Зіберт дати другу стіну. Оглянувши докладно краєвий чеський музей, в котрім зображено все, що мала і має Чехія, почавши від манекинів прибраних в чесько-моравскі строї та посаджених в ошкленіх клітках наче у своїх власних комнатах так як они жиють з тими знарядями і знадобами, яких в житю щоденнім уживають а скінчивши на мінералах, археології та геології Чехії, ми пішли оглядати бібліотеку і музей великого чеського патріоти покійного Наперетка, котрий віддав Чехам майже ціле своє майно; віддав свої камяниці на музей і бібліотеку, віддав свої гроші на збиранє нових та свіжих здобутків науки і штуки. Сама п. Напереткова цілими днями пересиджує в тій бібліотеці і займає ся єї ділами. Покійний же Напереток, щоби бути всегда між своїми дорогими братами та неопустити свого вилокого діла, але стати ся для него правдивим опікунчим духом, перед своєю смертю розпорядив спалити свого трупа, зібрати з него попіл до урни і вмурувати єї за шклом в одній стіні свого музею.

(Конець буде).

побігти дальшій обструкції в радї державній і довести до успішної роботи парламентарної.

Криза.

При угодній кризі хочуть будь-що-будь опозиційні Німці упечи і для себе хлібець. Економічні інтереси Австрії зійшли у лівий наслідний плян, на першій стоїть зміна австрійського кабінету. В тім дусі умістила вчорашна N. fr. Presse статю, в котрій сказано, що по уступленю гр. Туна лекше було би вже порозуміти ся з Угорщиною. Сель був би податливий для нового австрійського кабінету. Одного лише жахає ся N. fr. Presse, іменно сеї евентуальности, що по гр. Туні могла би прийти до керми католицко-народна партія. Ся партія має — після N. fr. Presse — посідати тепер на дворі цісарскім найбільший вплив. Пос. Катрайн працює вже над язиковою програмою, котрою би можна примирити всі німецькі сторонництва. Найвідповіднішим кандидатом на президента кабінету був би кн. Альфред Ліхтенштайн. Такі слухи ходять в політичних кругах. З теперішнього кабінету уступили би гр. Тун, др. Кайцль і др. Рубер (міністер судівництва). Другі члени кабінету полишились би на своїх становищах.

Комбінації ті, а на ділі задушевні бажання N. fr. Press-и, нотуємо лише з денникарського обовязку. Доси бо не послідувало ще зрішене цісарске. Ще 31. мая перед полуднем прийняв цісар гр. Туна на аудієнції, а відтак Селя. Дехто догадує ся, що шефи обох кабінетів вручили вже цісареві свої просьби о димісію. До полудня 31. мая годі було однакож перевірити автентичність сих поголосок, що кружать по Відні. Може бути, що в виду обставини, що угорський сойм збирає ся вже 2. червня, цісарске зрішене западе в найближшій часі. Можна однакож припускати, що цісар пожде ще з своїм посліднім словом до кінця сего тижня, щоби перевірити, яке буде успособлене угорського сойму. Сель може внести до сойму лише саму угоду, а справу банкову відложити до часу, коли би суперечности в тій справі вирівняли ся. В хвили, коли се пишемо, нема ще у Львові позитивних вістий, чи дійсно гр. Тун і Сель подали ся до димісії. Звісно лише, що Сель з своїми міністрами держав ся в часі побугу у Відні з далека від членів австрійського кабінету, котрі мабуть також сказали своє послідне слово в обороні економічних і фінансових інтересів Австрії. Австрійський кабінет, хоч би і мусів уступити перед малярскою нагальністю і закулісовими інтригами, упаде з честію і з тим пересвідченем, що не запродав інтересів Австрії Угорщині, як се бувало при давніших угодах.

Допись.

Зі Станіслава пишуть нам:

В 9. ч. «Громадського Голосу» з 1. н. ст. мая с. р. появилася коротка нотатка з підписом «Хлоп», в котрій сказано, що москвофіли захопили «Руский Банк звязковий» в Станіславові в свої руки і не приймають до него народовців. Я здавна знав, що в сїм банку цвиге консолідація, але ніколи не сподівався, аби аж до сего дійшло.

Тому то, прочитавши сю нотатку, почав я слідити, кільки правди в ній, і переконав ся, що вона наскрізь правдива. Що більше, я дізнав ся про деякі штучки москвофілів, які між порядними людьми ніяк діятись не повинні, і які обурити мусять кожного чесного чоловіка. Ось і факти.

В 1898 р. подав просьбу о привяте в члени банку професор станіславської гімназії А. Ш., чоловік, що своєю тихою вдачею і щирою працею в школі з'єднав собі любов і поважане не тільки старших людей, але що більше, своїх учеників! Але в д. А. Ш. є один великий «гріх», якого єму не можуть простити москвофіли і сконсолідовані з ними народовці. Сим «гріхом» є те, що д. А. Ш. не вважає консолідації нічим добрим, а яко щирій українсько-русский націонал не належить до «общества Русский Клуб». За сей «гріх» не прийнято д. А. Ш. в члени банку. Привиятим бути в члени банку се ніяка честь; але не прийняти когось зна-

чить сказати єму; «ти не гідний тут бути», а се може кожного боліти. Якжеж витолкує заряд банку с-ї свій поступок? Як не гідний д. А. Ш. бути членом банку, то в чім ліпший від него д. В. Т. що хоч доперва сего року прийшов до Станіслава, вже є членом надзираючої ради в банку. Чому не прийнято д. А. Ш., сего заряд банку людям не витолкує, бо встидати-меть ся. Але витолкую се я. Тутешний канонік о. Ткачунік, сильно «твердий», зложив в банку 6000 (мість тисяч) зр. з тим застереженем, що як кого за консолідації прийметь ся в члени банку, то він сї гроці сейчас забере. Ся публична тайна, про котру, кождий для себе, знає мабуть весь руський народець в Станіславові, мабуть не багато приносить чести банкови, який повинен стояти на членських уділах, а не на фондах з партійними застереженнями. Може заряд банку супротив сих закидів стане боронити ся. В таким разі хіба змінить тактику й буде приймати всіх Русинів з імени, бо що там є 6000 о. Ткачуника, про се посьвідчать книги касові, а що вони зложені з таким застереженем, се знає кождий член заряду, як єго змушеноб до присяги, наколи очевидно є чесним чоловіком.

Р. Г.

З політичного поля.

В Коліні відкрито на днях пам'ятник в честь полягших австрійських жовнів в тяжких борбах марії Терези з пруским королем Фридриком II. Німці, а не Славяни наставляли тоді на «німецьку» Австрію в понятю нинішньої лівий. На торжестві явив ся і міністер угорських гонведів, Феєрварі. Посадник Праги, Подліппи, вислав на торжество таку телеграму: «Рада міста Праги клонить свою голову перед лицарями, що на тім історичнім місці полягли в обороні доброго права чеського народу і покладали вал проти заборчих нападств чужинців на Чехію, сю перлу габсбургської корони».

В соймі долішно-австрійскім поставив на вчорашнім засіданю пос. Шлезінгер нагле внесене, дотикаюче угорської угоди. Внескодавець запротестував іменно проти означеня банкового привілею до 1910, а митово-торговельного договору лише до 1903 р. В дискусії, що вивязала ся при тій нагоді закинув ліберал Носке антисемітській більшості, мовто она зглядає ся з правительством і сим внесенем бажає піддержати гр. Туна. Носкому відповів Люєгер, запоручивши, що антисеміти не зрадять німецької солідарности. Носке вніс притім резолюцію з зазивом до правительства, щоби оно сейчас скликало парламент. Внесене Шлезінгера прийнято, резолюцію Ноского відкинено. Сойм прийняв також резолюцію, звизаючу краєвий виділ до ревізії всіх краєвих шкільних законів і предложене відповідних внесень в тім напрямі на будучій соймовій сесії. Внесене се звернене проти ліберального шкільного закона з 1874 р.

Як ми доносили, то недавно відбули ся в Градці стирійскім численні збори селянські, зааранжовані католицкими людовцями. Проти сих зборів устроїв бар. Рокітанський (прозваний Ваєрпаєнгер-ом) свої селянські збори в місцевості Віє (Wies). На зборах сих явили ся і деякі духовні, але їх силою випхано за двері, а навіть побито.

В Градці самім задумали на днях старокатолики устроїти віче. Власти заборонили скликати віча з огляду на розярнені уми жителів. Тоді старокатолицкий духовний Ферк зголосив до поліції збори своїх вірних, на котрих то зборах мав виголосити проповідь. Поліція зборонила і сї сходини, а тоді Ферк видав властям процес о спиюване функцій релігійних. Віра стає вже нині средством політичної агітації.

Членам гаґської конференції вручили американські Поляки і «комітет народно-демократичного сторонництва» з Варшави два пропам'ятні письма в польській справі. Пропам'ятне письмо американських Поляків прописане: «Відозва до американського народу і других цивілізованих народів», відозва варшавска прописана «Польща і міжнародна конференція в Гааґі».

Російські предложеня о роз'ємнім суді гласять: На случай поважних суперечних гадок або і запутанин між державами, обовязані держави, що беруть участь в гаґській конференції, заким возьмуть за оружжя, постарати ся о посередниц-

тво приязних держав. Посередництво се має мати характер дружної ради, а не примусу. Наколи не розходить ся о житнені інтереси або народну честь, то держави обовязані відкликатись у всяких других суперечних справах (грошевих, трактатових і др. вичислених) до роз'ємного суду. Міжнародна комісія розбере ті суперечности основно і об'єктивно. До роз'ємного суду висилають спорючі держави по двох делегатів, а ті вибирають пятого предсідателя.

Нова паша.

В гірських, а особливо підгірських околицях нашого краю, де ріки розливають ся широким руслом і творять величезні зарінки, а на тих зарінках кидає ся лоза та низько-пенна верба, можна би з пожитком придбати новий рід доброго корму для худоби. Відомо, що товарина, яка скубає по таких зарінках рідку траву, волить радше обскувати молоді літоросли лозини. Рогатий товар як і вівці їдять не лише молоде листе лозини, але і зелені кінці літоросли. Та ще й те можна тут пригадати, що дика звірина, як зайці та сарни зимою обгризають молоді літоросли, або т. з. вовки не лише з лозини, з вільшини, але і з других дерев.

Отжеж на тій підставі взяли ся робити досліди поступові господарі. На заході Європи знають і роблять вже пашу з таких вовків від десяти літ. Уживають до того вовків з верби, звичайної тополі і клену, а роблять се так: Прути ріжуть на січкарні а відтак додають до січки солоду. Де тяжко за солод, на селі, там зсипують січку з вовків до бочки і поливають єї горячою водою, додаючи на кожде ведро води по ложці квасного молока. Сеся мішанина мусить відтак укиснути через 2—3 дні і тоді набирає приятного кваску і осібною рода запаху. Така паша вже готова для корму.

Спосіб приладжуваня сїї паші такий простий і без коштів, що може у не одного господаря викликати сумнів: чи се добра буде паша, коли она така дешева, а прецінь у нас єї не вирабляють? Тому наведемо деякі дані з досвідів, які в тім напрямі зробило господарске товариство в Новій Александрії в Росії. Досвід переведено на трох коровах, вівцях і конях в протягу місяця, а єго вислід був такий:

Корови діставали перед дослідом 18 фунтів соломи, 24 фт. буракових витолочин, 2 фт. макухів і 13 фунтів сїна на добу. Першого дня нодано їм 6 фт. нової паші. Дві корови взяли ся відразу їсти з великим смаком, а третю треба було доперва поступово призвичаїти. По чотирох днях їла вже і третя корова сю деревну пашу. Тепер зменьшували що раз порції сїна, а натомість збільшували порції нової паші. По двох тижнях давали вже по 10 фунтів сїї паші, а сїно зменьшили до 3 фт. Уже в третім тиждні досліду занехано сїно цілком, а корови кормлені виключно мішаниною з деревної січки в скількості 12 фт. денно. Через цілий час дослідів стан здоровля коров був цілком нормальний, не завважано жадних змін в системі травлення, а видатність молока зовсім не зменьшилася.

Вівці з початку не хотіли приймати сего корму, так що мусіло ся мішати деревну січку із сїном. По тижневи однак зачали они призвичаювати ся до нової паші і зїдали єї самої по однім фунті денно. По двох тижнях кормлені їх вже виключно деревною січкою, приділяючи по 2 фт. на кожду штуку. При кінці досліду прибуло вівцям на вазі.

Кінь перед дослідом діставав виключно сїна 20 фт. на добу. В перших днях подавали єму 3½ фт. деревної січки на добу, але вже при кінці першого тижня збільшено порції аж до 9 фт. Порції сїна зменьшано рівночасно так, що по дванадцяти днях кінь вже зовсім не діставав сїна, а натомість деревної січки 14 фт. на добу. Не завважано жадних змін травлення, здоровля коня було зовсім нормальне, а вага не зменьшилася.

Коли зважити при тім, що звірята, яких ужито до дослідів, належали до господарско-научного інституту, отже були добре кормлені і призвичайні до доброї лише паші, то тим більше належить піднести придатність деревної січки, приладженої згаданим способом. Для інвентаря сільського господаря, що кормить ся і пло-

хійною нашею, мервою та соломою, ся нова паша стала би не аби-яким поліпшенем корму. Так само можна прийняти, що селянська худоба стала би зразу охотно їсти таку січку і не потреба би її доперва призвичаювати. Материялу який треба ужити до нової паші є у нас доволі, а чищення дерев з вовків принесло би також користь для самої деревини, бо як звісно, они безпотрібно витягають соки з дерева і спиняють его ріст.

Як сказано, до тепер зроблено такі користні досвіди з вовками верби, лози, тополі і клну. Ходить тепер о те, чи вовки і з других дерев надяють ся до такої поживи. Досліди роблять ся в тім напрямі, але здає ся і самому господареві не тяжко зробити би такий дослід, бож худобина непригожого не стане їсти вже з власного звірачого інстинкту. Та вже і те що показало ся певним дає велику користь господарям і може стати в тяжких на пашу роках важною підмогою для годівників худоби.

НОВИНКИ.

— **Заходом українсько-руських товариств в Коломиї** відбуде ся ві второк 6. червня с. р. на дохід тамошньої „Шкільної Помочи“ вечерок в честь Т. Шевченка в великій салі Каси ощадности з отсею програмою: 1) Вступне слово, виголосить проф. О. К. 2) Шевченко-Кишакевич: „На вічну память Котляревському“, виконає мішаний хор Коломиїського Бояна в супроводі фортепяна. 3) Деклямація п-ни О. К. 4) Денц: „О, слибсь мя любила“, сольо сопранове, відсьпіває п-на О. П. 5) а) Шевченко-Колесса: „Було колись“ і б) „На музиці“, муж. хор Колом. Бояна. 6) „Кувяк“ К. Лада, opus. 131 і „Каватина“ Раф, сольо скрипкові, виконає п. Г. 7) Колесса: „Обжинки“, картина етнографічна в піснях народних, мішаний хор Колом. Бояна. 8) Сольо-фортепян, відограє п. В. Г. 9) Шевченко-Лисенко: „Зацвила у лузі червона калина“, дует на сопран і тенор, відсьпівають п-на О. П. і З. К. 10) Вахнянин: Походний з опери „Купало“, мужеский хор Колом. Бояна в супроводі фортепяна. — Початок точно о 8. год. вечером; по вечерку комере в сумежній з салею реставрації Гіршгорва. Ціна місць: крісло в перших рядах і зр., в других 80 кр., в третих 60 кр., партер 40 кр. (для шкільної молодежи 15 кр.), галерія 30 кр. (для селян членів читалень „Просвіти“ розіслано білети безплатні).

— **Культ Шевченка в Азії.** В Томску на Сибірі святковано 10. марця н. ст. 1899 память Т. Шевченка концертом. Его програма була доволі обширна, а відтак виставлено два акти драми Крошвицького: „Невольник“.

— **Фестин в Перемишлі.** Пригадуєм, що в неділю дня 4. червня (о год. 3. по полудні) відбуде ся в Перемишлі великий фестин в полученю з фантовою лотерією на річ Бурси св. О. Николая. Місце фестину: Замкова гора. Комітет.

— **Руский дівочий інститут в Перемишлі** устроює в честь Его Преосв. Константина в четверт. н. ст. червня о год. 6^{1/2}, торжественний музикально-вокальний вечер: Програма: 1) Христос казав: „Най прийдуть діти!“ віддеклямує О. С. 2) Кишакевич: Кантата в честь Его Преосв. Кир. Константина, хор в супроводі фортепяна. 3) Флютов: Увертюра з опери „Марта“, відограють на фортепяні А. Л. і О. М. 4) Кишакевич: Веснянка. Сольоспів А. Л. 5) Сміт: Рускі пісні. Відограє на фортеп. М. Ш. 6) „Не гноми будять цвіт весною“, хор в супроводі фортепяна. 7) Гутман: „Le Tambour“ відограють на фортепяні С. Б. і О. Л.

— **Нещаслива пригода** приключила ся на днях в Березові. Лісовий практикант Фр. Пшиходцкий вернув домів з ліса та дав своєму слугі Бучкові стрільбу до вичищення. Забув він однак про те, що стрільба була набита. По хвилі найдено Бучка на землі з перестріленим черепом, без життя.

— **Де шукати причини** сему, що ад'юкт податкового уряду в Мільци, Раймунд Коритовский виїхав ще 4. цвітня з Мільци на один день відпустки, та не вернув ще досі? Ніхто ані не знав, ані не чув за той час нічо про него. Скарбова дирекція звиває его едиктом, аби вернув до 8. липня, бо инакше вичеркне ся его із лісти урядників.

— **Американський млин в Перемишлянах** згорів на днях враз з магазинами. До огню приїхав лише начальник огневої сторожи на сикавці, бо сторожі поховали ся. Міщани приглядали ся пожежі та обіцяли доперва за горівку помагати гасити.

— **Нещаслива пригода** приключила ся при будові водопроводів в Кракові. Коні не хотіли рушити з місця з возом наладованим рурями. Візник Антін Чех зловив за ліци, шарпнув ними та коли коні рушили, він так нещасливо повернув ся, що упав під віз. Колеса потороцали ему обі ноги.

— **На шпильях Монте Неро** в надморських Альпах вірли мали своє гніздо в прогалинах скал. Два мисливі Мартіно і Леваллі хотіли вибрати із сего гнізда живі молоді вірлята та стали дерти ся на скалу, високу 300 метрів. В половині дороги напав на них старий орел і почала ся завзята боротьба. Орел вдарив кловом Мартіна в око, що стратив рівновагу по причині сильного болю та провалив ся в пропасть. Леваллі застрілив вправді вірля та забрав з гнізда живі вірлята, але втратив за се приятеля, що осиротив жінку та двоє дітей.

— **Вік відповідний до подружжя.** В кожній державі є инакший вік призначений правом до заключування подружжя. В Німеччині обовязував досі 18. рік життя, тепер треба там 21. В Австрії для обох полів чотирнайцять літ. У Франції і Бельгії для мужчин 16. року, а для жінок 15. року. В Іспанії 14. і 12. На Угорщині, для католиків 14. і 12., для протестантів 18. і 15. року життя. Як раз противно діє ся в Росії: жінка мусить мати 16. літ, а мужчина 14. літ. В Греції і Швайцарії так як у Іспанії. В одній Туреччині нема під сим зглядом ніяких приписів — треба бути лише познакомленим з деякими приписами гарему.

— **Інститут для котів.** В Антверпії на Rue des Capucins заложила якась стара, богата пані інститут для котів, що ним сама завідує. Кожний безпашський кіт має там гостинний прийом, та коли є хорий, іде до шпиталю, де стоїть під наглядом добре платного ветеринара.

— **Автомат до оплесків** винайшов віденський інженер Вільгельм Цімерман. Его конструкция не є дуже штучна, бо складає ся з двох, шкіряних мішків подібних до великих рукавиць, і вводить его в рух електрична батарея за потисненем гузика в директорській льожі. Сей автомат буде великим добром для драматичних авторів, що їхні штуки не можуть найти признаня у публіки і упадають зараз по першій виставі. Автоматичні оплески будуть також нагородою парламентарних бесідників, що немогли дістати досіль ніяких оплесків.

— **Чорні слюбні рукавички.** В полудневій Африці пішла європейська цивілізація сильно вперед так, що „чорношкурі“ беруть вже слюби після нашої етикетки. При однім таким слюбі сильно здивували ся весільні гості, коли побачили молодю в білій вправді сукні, але в чорних, довгих рукавичках на руках. Заінтересовані стали питати о причину сеї відміни і ось що показало ся: Она вичитала в англійських журналах, що найновішої моди рукавички не є жовті, але мають краску тіла. Так призабула она мабуть, що тіло гарних Англичанок є біле з рожевою закраскою, а не чорне!

— **Льви в окулярах.** Бізенті, професор університету в Перугії зробив нечувану досі операцію очий двох левів, сліпих через половину. Перед операцією захлороформовано звірів, відтак всьо йшло добре, коли нараз один король пустяні прокидає ся зі сну, та починає бити хвостом по операційнім столі. Асистенти проф. Бізентіого утікають всі за двері, та лишають професора сам-на-сам зі львами. Неналяканий учений лишив ся на місці, захлороформував льва на ново і скінчив операцію. Найцікавше є се, що льви носили муть якийсь час окуляри. Ошибув ся таким чином Бен-Акіба, кажучи, що всьо вже було на світі. Ні! — львів, в окулярах, бачить ся, не було ще!

— **Так — то але!** На днях приїшов на зеліничну стацію недалеко Франкфурта над Меном слуга, та оповістив, що до Берліна іде сестра німецької цесаревої з двома дамами двору, тож треба лишити для неї порожню переділку першої класи. Надїхав поїзд, але порожньої переділки не було. У одній їхала Французка з білетом купленим з Парижа до Берліна. Начальник стації казав їй пересісти ся до ишого вагону, але не в пору вибрав ся! — „Княжна може собі тут сісти, але я ані не думаю забирати ся з відси.“ — звучила відповідь. Рада не рада мусіла їхати княжна із звичайною смертельничкою до Берліна.

— **Огні.** В Добромили зняла ся сильна пожежа: суд, староство, почта, аптека та лат. церква в огні. Перша займила ся гостинниця і від неї розширив ся огонь при сильнім вітрі. — В Озерній знищив вчера огонь 32 хати.

— **Дрібні вісти.** Президент апелляційного львівського суду др. Тхоржницький вернув вже з візитації судів та обяв урядоване. — Єпископ Чехович зачне 5-го червня візитацію гр. кат. затворницького деканату в ліскім повіті. — Намістник гр. Півніський захорував на днях на острый горляний нежит. Тепер вже троха поздоровів, але лікарі казали ему як найменше говорити і по тій причині не буде він давати якийсь час аудієнції. — Єпископ Шейтцкий перебуває тепер у Львові. — В процесі Франца Зіми розширила прокуратурія обжаловане також і на Станіслава Шенановського, що виїхав до купелів в Наугайм в Німеччині по причині серцевої недуги.

Телеграми.

Відень, 1. червня. Ситуация рішучо поправила ся. По вчерашних ранішних аудієнціях гр. Туна і Селя (о чім доносимо в статі „Криза“) прийняв цесар в полудне угорського міністра а laterę Сеценіого, а о годині 1. сполудня гр. Туна і Кольмана Селя на спільній аудієнції. Пополудни вчера конферовав Сель з гр. Туном, Кайцлем і Діпавлім через повні дві години, почім відїхав до Пешту. Опозиційна праса австрійска прийняла сї вісти з великим холодом до відомости і не привязує до спільної аудієнції шефів обох кабинетів, як і до пополудневої спільної конференції надмірної ваги, кажучи, що криза лише проволікла ся.

Відень, 1. червня. Fremdenblatt і Vaterland оспорокують розповсюднену широко (опозиційною прасою) вість, мов то гр. Тун подав ся до димісії. Так само і угорські поважніші дневники перечать всякі слухи про димісію Селя. Після Fremdenblatt-у пештєнська праса з 31. мая задивляла ся на ситуацію дуже песимістично, а дневник Pesti Estilar подав вже в окремім виданю позитивну(?) вість, що Сель одержав димісію Будь-як-будь на тепер криза кабинетова усунена. Дальші постанови будуть зависіти від розвою справ в угорскім соймі, де справа угоди приходить вже завтра на дневний порядок.

Відень, 1. червня. В долішно-австрійскім соймі поставив Люеґер нагле внесене, зазиваюче правительство, щоби оно предприняло якісь рішучі міри проти Arbeiter Ztg. за обидні єї виступи проти соймової (антисемітської) більшости. Сойм прийняв нагле внесене.

Любляна, 1. червня. Пос. Фериянчич скликав тут протестаційні збори проти програми лівіці. Однакож клерикальні послы заявили в органі своїм „Slovenc“, що не возьмуть участи в сих зборах. Католицкі Словенці — сказано — не засядуть з ліберальним словенським сторонництвом (Фериянчича) до спільних нарад так довго, як довго в соймі словінські ліберали будуть заодно іти з більшою посілостю німецькою. Slovenski Narod доносить, що загальні збори політичного словінського товариства в Горицї осудили рішучо абстиненційну політику тамошних словінських послів під проводом віцемаршала о. Грегорчича. Slovenec подає також вість, (здає ся опізнену), будьо др. Мадейский мав би стати наслідком гр. Туна (?).

Париж, 1. червня. Генеральний прокуратор Мано виголосив вчера довшу річ в обороні Драйфуса. Бордеро написав Естергази. Се вже доказано, а в тайнім dossier (акті, котрим обжаловано Драйфуса о зраду) не находить ся нічого такого, що доказувало би вину Драйфуса. Естергази і пок. Генрі виноваті. Мано закінчив свої сензаційні виводи внесеном, щоби касаційний трибунал зніс засуд, виданий воєнним судом на Драйфуса (22. грудня 1894 р.), а поставив засудженого перед новий воєнний суд. По засіданю трибуналу касаційного конферовав президент міністрів Діпуй з міністром війни Крантцем і міністром справедливости Лепретом, почім всі удали ся до президента републики Любета.

Гельсінґфорс, 1. червня. На случай, коли би російське правительство видало указ о 5-літній службі військовій для Фінляндії, наступить в краю громадна еміґрація обовязаної до військової служби молодежи до сусідної Швеції.

Рига, 1. червня. Розрухи робітничі мали характер дуже грізний. Робітники кидали ся на приватні доми і кабаки і розрушували їх до тла. Під деякі фабрики підкладано огонь. Урядники фабричні боронились оружєм в руках. Робітники кидали бруковим камінем. Жандармерия, козаки і військо уживали зброї. 17. мая убито 8 людей а 20 тяжко ранено. В слідуочих днях аж до кінця місяця бурено доми по обох боках Двини і за містом. Поїзд з робітниками, який вислано зпоза Риги до деяких фабрик, рискі робітники здержали. Число убитих досягає до 50 людей, ранених буде в троє стілько. Межи робітниками увихались мабуть заграничні агітатори. Сторожа огнева не богато могла вдїяти, бо малі хлопці перетинали ножами кишки від сикавок.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середньо-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
1-30	6-10	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	6-20	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Ворислава	
	6-50	з	Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	6-15	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	7-10	з	Зимної-води	6-30	»	» дв. Підзамче	
	7-40	з	Янова	6-30	до	Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
	7-55	з	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8-45	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	7-44	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	9-10	до	Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
	8-05	»	» на дв. головний	9-25	до	Янова	
	8-15	з	Сокаля, Рави рускої	9-35	до	Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.	
	9-00	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9-53	»	» дв. гол.	
	11-15	з	Ярослава і Любачова	10-10	до	Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова	
1-50	11-55	з	Іцкан, Чернівців і Станиславова	12-50	до	Янова від 1. липня до 15. вересня вкл.	
	1-01	з	Янова			тільки в неділі і свята	
	1-40	зі	Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки	2-15	до	Брухович тільки від 1. липня до 10. вер.	
			від 7. вер. до 15. пад. включно			вересня включно в неділі і свята	
2-20	5-15	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	9-45	до	Іцкан (Ясс, Букарешту)	
2-35	5-40	»	» на дв. голов.	3-05	до	Кракова (Відня) Хабівки ч. Рясів	
	5-55	з	Сокаля, Белзця і Любачова	3-15	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вересня вкл.	
				3-20	до	Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
				3-26	до	Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.	
				5-25	до	Брухович	
						до Ярослава	
Ніч				Ніч			
8-45	6-10	з	Кракова (Відня) Самбора, Хирова	6-21	до	Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави	
	6-20	з	Іцкан, Сучави	6-40	до	Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.	
		з	Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30.	6-50	до	Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.	
			вересня щоденно, а від 1. червня до	7-00	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
	7-58		15. вересня тільки в неділі і свята	7-10	до	Сокаля і Рави рускої	
	8-15	з	Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16.	7-20	до	Тернополя дворець головний	
			серпня до 10. вересня вкл. щоденно	7-42	»	дворець Підзамче	
	8-14	з	Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	7-47	до	Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900	
	9-21	з	Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.	8-35	»	» 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.	
	9-55	з	Кракова (Відня, Берліва), Сянока, Пешту	9-10	»	» 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.	
	10-10	з	Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави	10-40	до	Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави	
12-30	10-08	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	10-50	до	Кракова (Відня, Варшави), Сянока	
	10-25	»	» на дв. голов.	11-10	до	Підволочиск, Бродів дв. головний	
	10-30	з	Лавочного (Пешту) Хирова	11-32	»	» дв. Підзамче	
	12-10	зі	Скольного, Калуша	4-10	до	Кракова (Відня, Берліва)	
	3-05	з	Підволочиск на дворець Підзамче	5-50	до	Брухович від 7. мая до 10. вересня	
	3-30	»	» на дворець головний				
2-16	6-00	з	Кракова (Відня), Самбора, Сянока				

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середньо-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середньо-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізії.

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі иньші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хоршими витисками 50 кр. — На поchtову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедия в 3 актах з сільського життя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хоршими витисками 45 кр. — На поchtову оплату 5 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедия в 5 актах з другої половини XVI віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр., оправленої в полотно з хоршими витисками 55 кр. — На поchtову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів. У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Учитель орган руского Тов. педагогічного двотижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

РОБИТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29, 1. п. приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в особиних годинах Замісцеві панночки приймає на помешканє

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше уважляюване артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківський, Львів, уліця Зибликевича, число 34.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посилах пошт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **БИЮ** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах.

78—?

Хорі на легкі

одержать завсїгди певну поміч або пільгу по ужитю мого «Мальтолю», який я винайшов. Кашель, хрипка, астма, флегма, катар легких і гортанки, дерте в горлі і п. устляють по кількох днях.

Сотки уживають сего средства з найбільшим успіхом, як про се свідчать світлі подяки, що надходять кожного дня. Мальтоль не є якимсь тайним средством, але препаратом, втвореним після мого власного способу з екстр. мальт. комп., а продажу сего средства дозволено поліційно і часто поручають его лікарі.

Ціна 3 пушок м. 4,90, 6 пушок м. 9,00, 12 пушок м. 16,00 за гроші або післяплатою.

Фляшка на пробу мар. 2,10.

Wilhelm Bieher Fabrikant des Maltol

Königsberg i. Pr.

Дмитро Затурський

поручає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітей

у Львові, уліця Коперника ч. 5.

Виріб тдєваллий і елєгантний Ціни умірені. Замовлення з провінції залагоджує відоротною поштою.

140